

Voorjaarstelling patrijs

Protocol voorjaarstelling 2021

Kathleen Vanhuyse

Kenniscentrum HVV

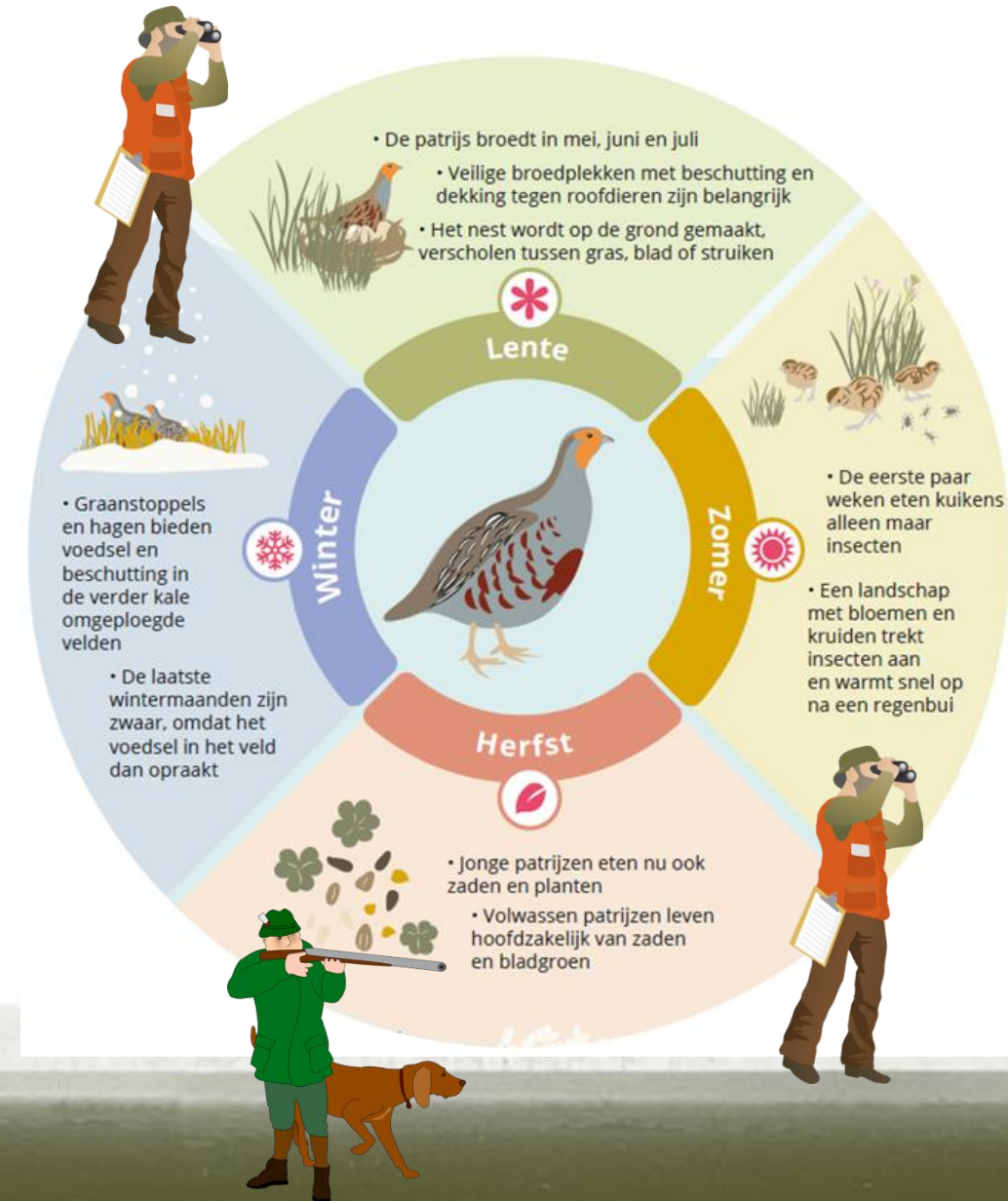
Inhoud

1. Inleiding: context
2. Protocol voorjaargestelling patrijs 2021
3. Materiaal protocol - detail
4. Aan de slag

1. Inleiding: context

Als weidelijke jager moet je weten wat er op je revier zit en hoe de wildstand evolueert → jagers tellen

1. Inleiding: context

Twee verschillende datasets tellingen beschikbaar:

- Voorjaarstellingen WBE's
- Broedvogelatlas en Algemene broedvogelmonitoring

Aantalsschattingen lopen sterk uiteen → discussies patrijzenbeheer

“Methodes Broedvogelatlas en ABV niet afgestemd op patrijs” ↔
“Jagerstellingen onbetrouwbaar”

Minister Demir wil discussie sluiten en kader patrijzenbeheer herzien door:

- Tellingen volgens telprotocol afgestemd op patrijs
 - voorjaargestelling: vanaf 2021
 - Najaargestelling: vanaf ?
- Criteria patrijsvriendelijk beheer herzien
- Genetische studie

1. Inleiding: context

Telprotocol voorjaarsstand patrijs

- Gestandaardiseerde methode
- Vergelijkbaarheid tussen jaren (evolutie wildstand)
- Afgestemd op patrijs: periode tellingen, geluidnabootsing, ...
- Streeft naar goede schatting van de patrijzenstand

Protocol ontwikkeld door INBO ism.
jachtsector en Natuur & Bos

1. Inleiding: context

Interpretatie telgegevens

- Interpretatie telgegevens WBE's (berekening aantal koppels patrijs) door INBO op basis van ruwe data
- Interpretatieregels: nog niet af

Controle

- 2021: externe begeleiding tellingen door onafhankelijken
- Toekomst: controle-tellingen door onafhankelijken
- Vergelijking gegevens door INBO

1. Inleiding: context

Vraag HVV aan kabinet: uitstel

- Oproep zeer kort dag
 - Organisatie vergt tijd
 - Corona: beperking doorstroom info
 - Protocol + interpretatieregels nog niet klaar

Communicatie overheid

- Uitstel geweigerd
 - VERPLICHTE telling volgens protocol voor alle WBE's die willen jagen op patrijs in 2021
 - Telling volgens protocol in ALLE jachtrevieren van de WBE (open ruimte)

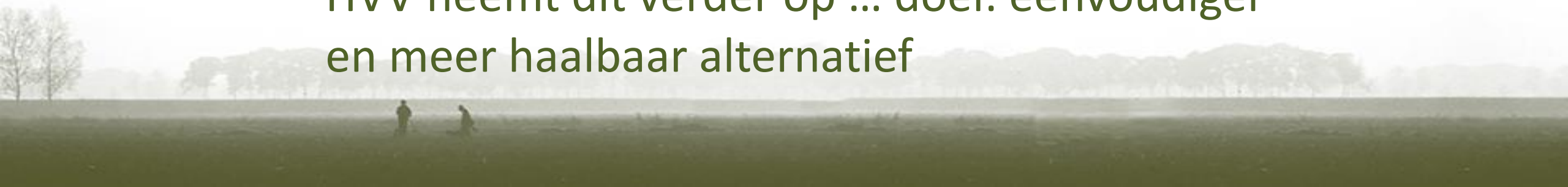
1. Inleiding en context

Oproep HVV:

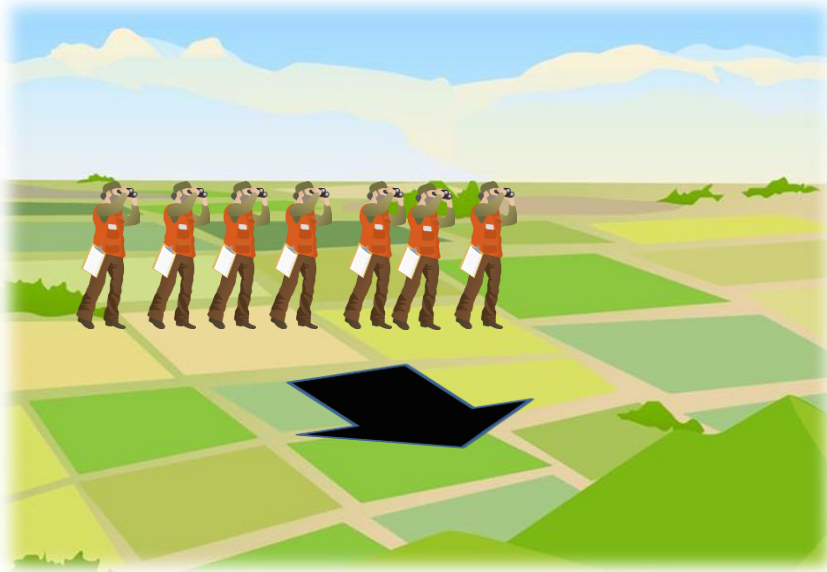
- Voer sowieso voorjaargestellingen uit
- WBE's die willen jagen op patrijs: probeer nu reeds maximaal te werken via protocol

Besef: gigantische inspanning

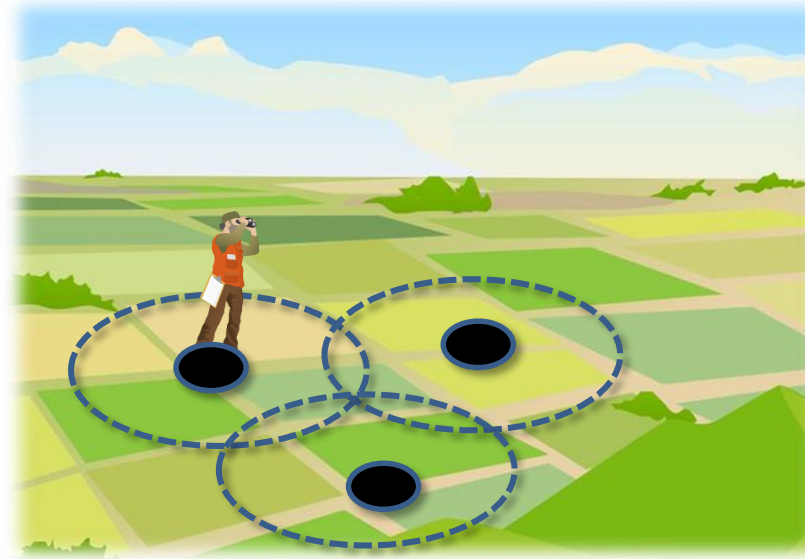
HVV neemt dit verder op ... doel: eenvoudiger en meer haalbaar alternatief

2. Protocol voorjaarstelling patrijs 2021

Fransen methode:
Battue à blanc

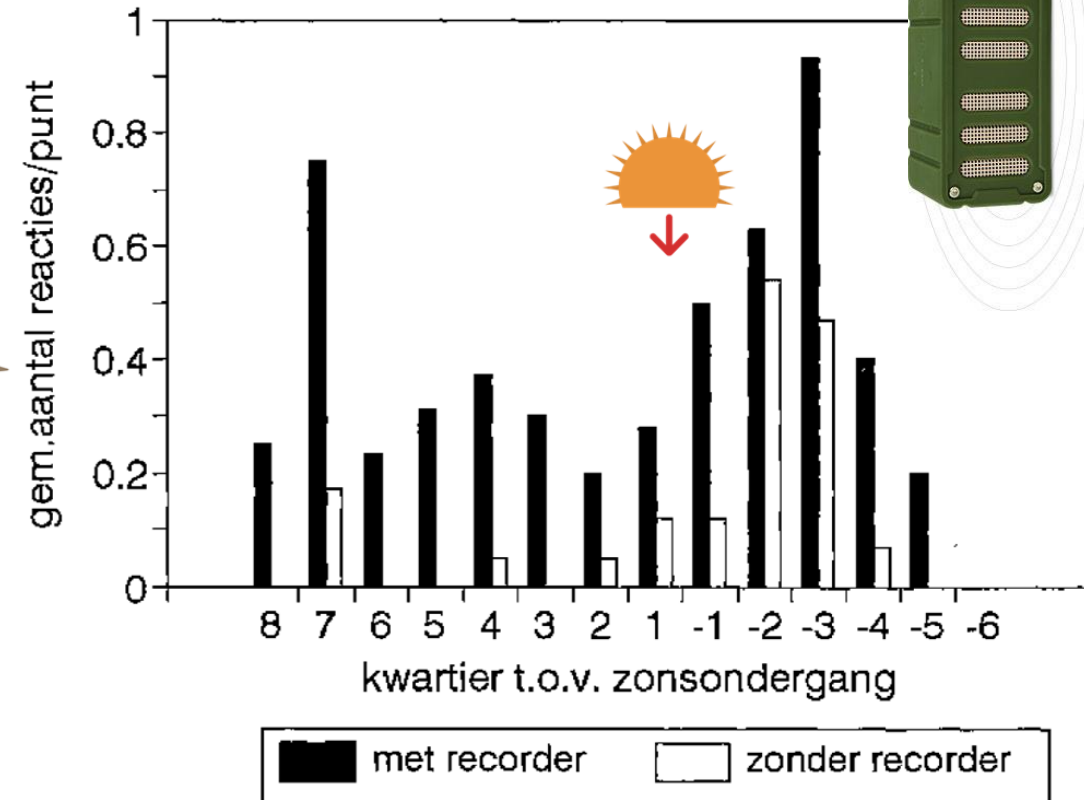

Vlaamse methode:
Territoriumkartering
(= punttelling met
geluidnabootsing)

2. Protocol voorjaarstelling patrijs 2021

Met geluidnabootsing

- Meer patrijzen roepen → meer koppels lokaliseren
- Periode waarin patrijzen roepen is langer

2. Protocol voorjaarstelling patrijs 2021

Tussen 15 januari en 31 maart

- Start bij begin vorming koppels (respons eerste weken !!)
- Vooral start koppelvorming goede respons
 - Datum afhankelijk van weersomstandigheden

Tijdstip tellingen

- 45 min voor zonsopgang tot 2 uur na zonsopgang
- 2 uur voor zonsondergang tot 45 min na zonsondergang
- Tip: avondtelling meestal betere respons

2. Protocol voorjaarstelling patrijs 2021

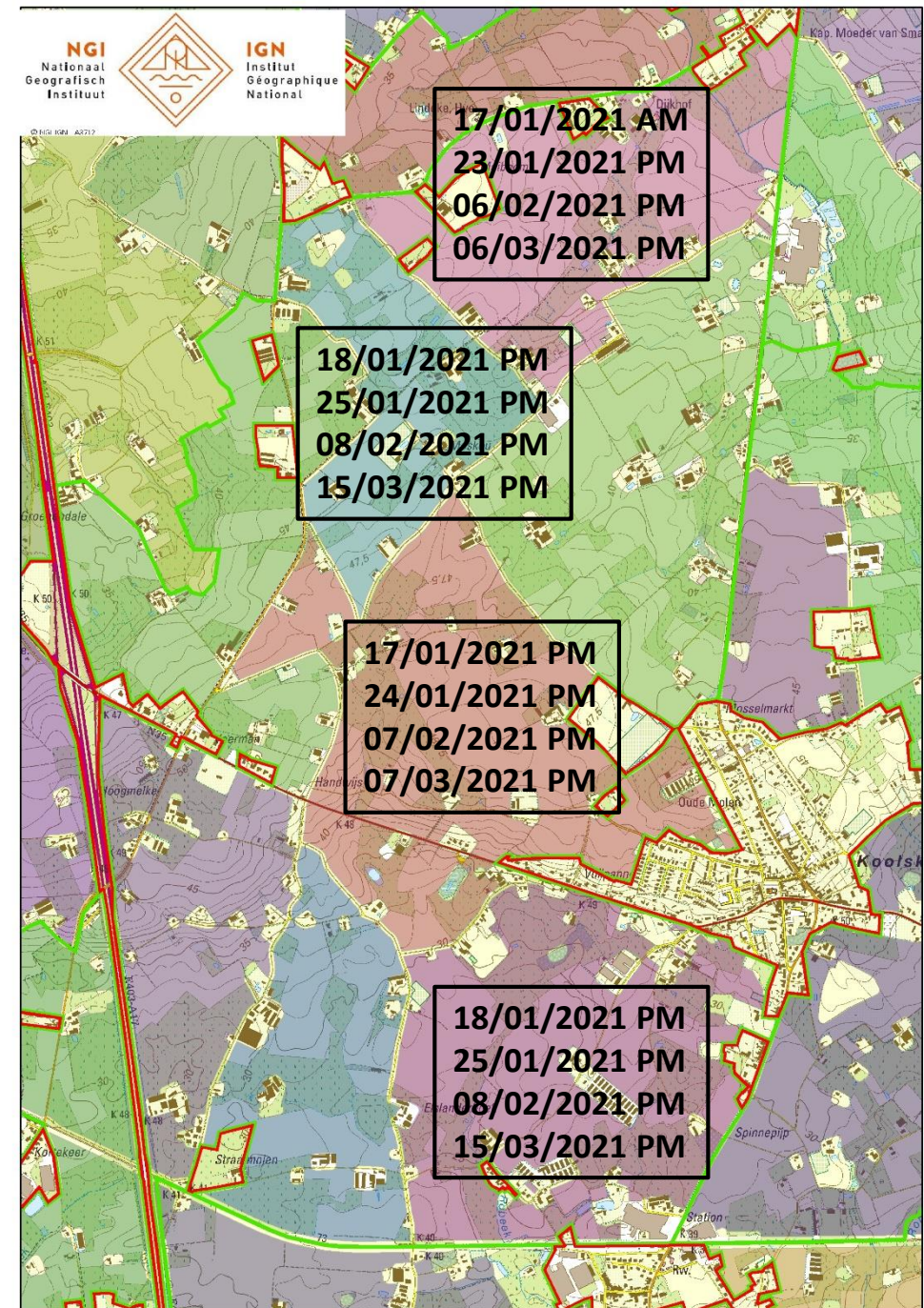
Aantal telrondes

- Telronde: alle telpunten 1 keer geteld
- Op één telmoment (avond/ochtend) kan je ongeveer 125 tot 175 ha tellen → teleenheden +/- die grootte
 - Grotere revieren: >1 teleenheden
- 4 telrondes in 2021
 - Gespreid over periode 15 januari – 31 maart
 - Minimaal 5 dagen tussen 2 opeenvolgende telrondes
 - Eventueel afwijking mogelijk bij langdurig slecht weer → melden bij rapportage

2. Protocol voorjaarstelling patrijs

Voorbeeld uit de praktijk

- Groot jachtrevier met 8 teleenheden
- 4 telrondes per teleenheid
- 32 tellingen !!!
- Min 5 dagen tussen telrondes in zelfde teleenheid
- Simultane tellingen in verschillende teleenheden toegelaten en zelfs aangeraden (WBE)
- Tellingen individueel of per twee

2. Protocol voorjaargestelling patrijs 2021

Weersomstandigheden

- Best: rustig, droog, zonnig, relatief warm en goed zicht
- Afgeraden: zware regenval, kou ($< 0^{\circ}\text{C}$), veel wind (> 3 Beaufort), mist met zicht < 300 m
- Geen andere optie dan tellen bij slecht weer
➔ noteren op formulier

2. Protocol voorjaargestelling patrijs 2021

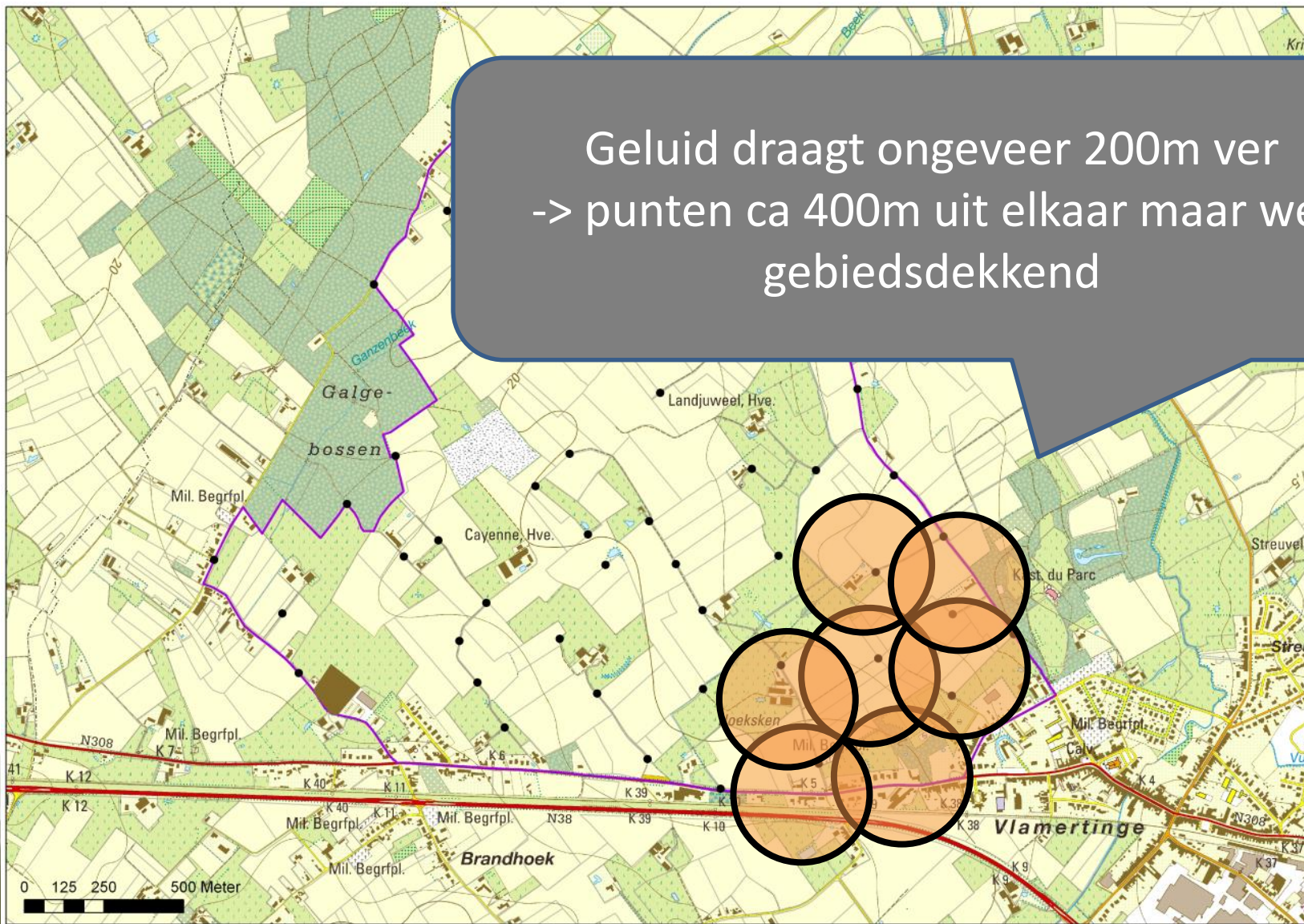
Telpunten

- Geluid draagt ongeveer 200 m ver
- Telpunten maximaal 400 m uit elkaar
- Telpunten zo leggen dat gebiedsdekkend geteld wordt
- Rekening houdend met zichtbaarheid en landschapselementen waar geluid niet kan doordringen

2. Protocol voorjaarstelling patrijs 2021

Geluid draagt ongeveer 200m ver
-> punten ca 400m uit elkaar maar wel
gebiedsdekkend

2. Protocol voorjaarstelling patrijs 2021

2. Protocol voorjaarstelling patrijs 2021

Opmaak kaart met telpunten

- Kaarten per teleenheid digitaal ter beschikking op intranet HVV
- Jagers duiden zelf telpunten aan op de kaarten
 - Maximaal 400 meter uit elkaar
 - Zichtbaarheid/geluidspenetratie
 - Hulp: zeshoekenraster: 400 meter tussen 2 punten
- Traject uitstippelen tussen locaties (route om te rijden met auto, fiets of te voet)

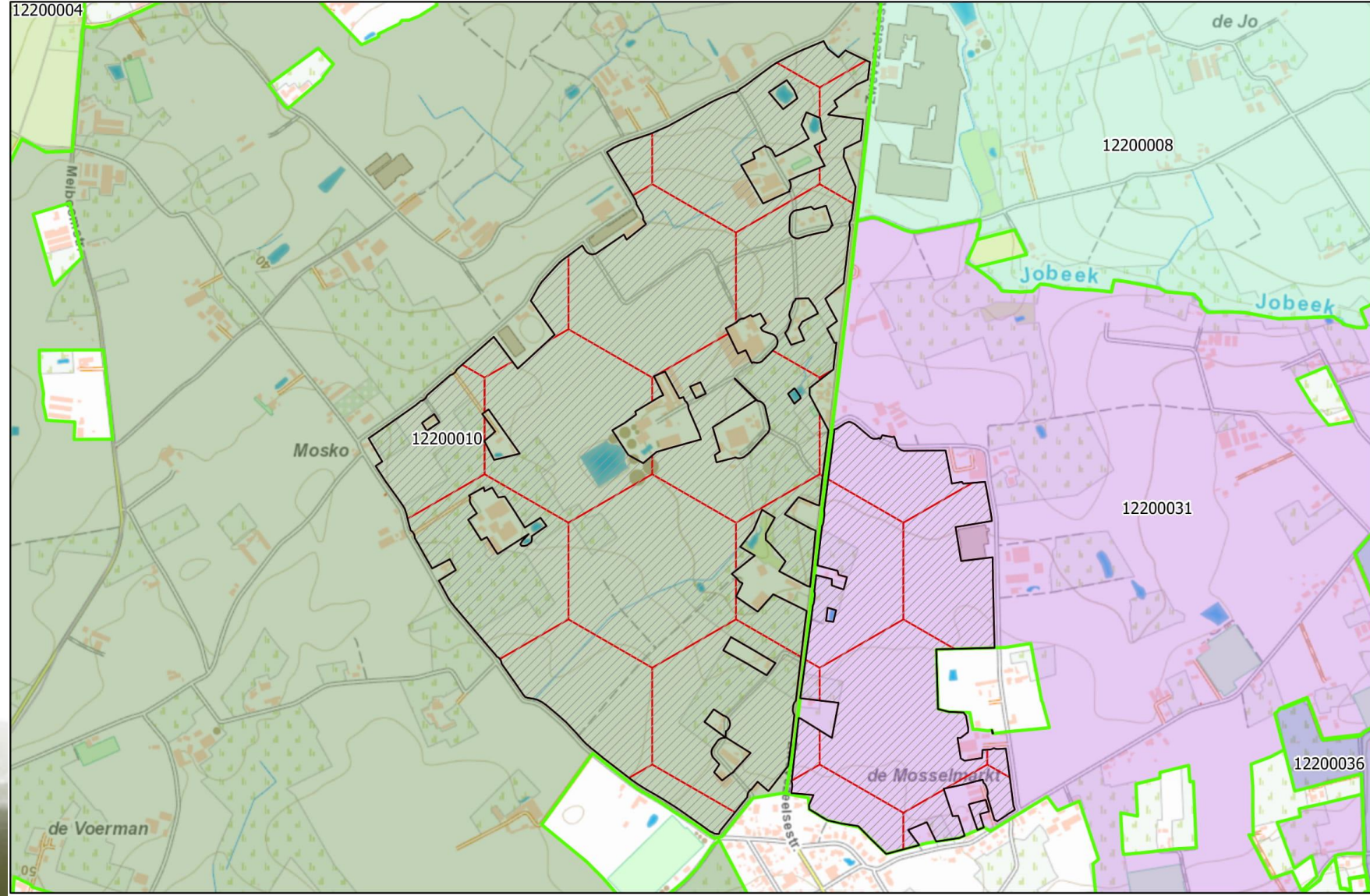

2. Protocol voorjaarstelling patrijs 2021

Telplot 5078

Opp: 146,17 ha
Zeshoeken 200 m straal
Grenzen jachtveld

Scale: 1:11 000

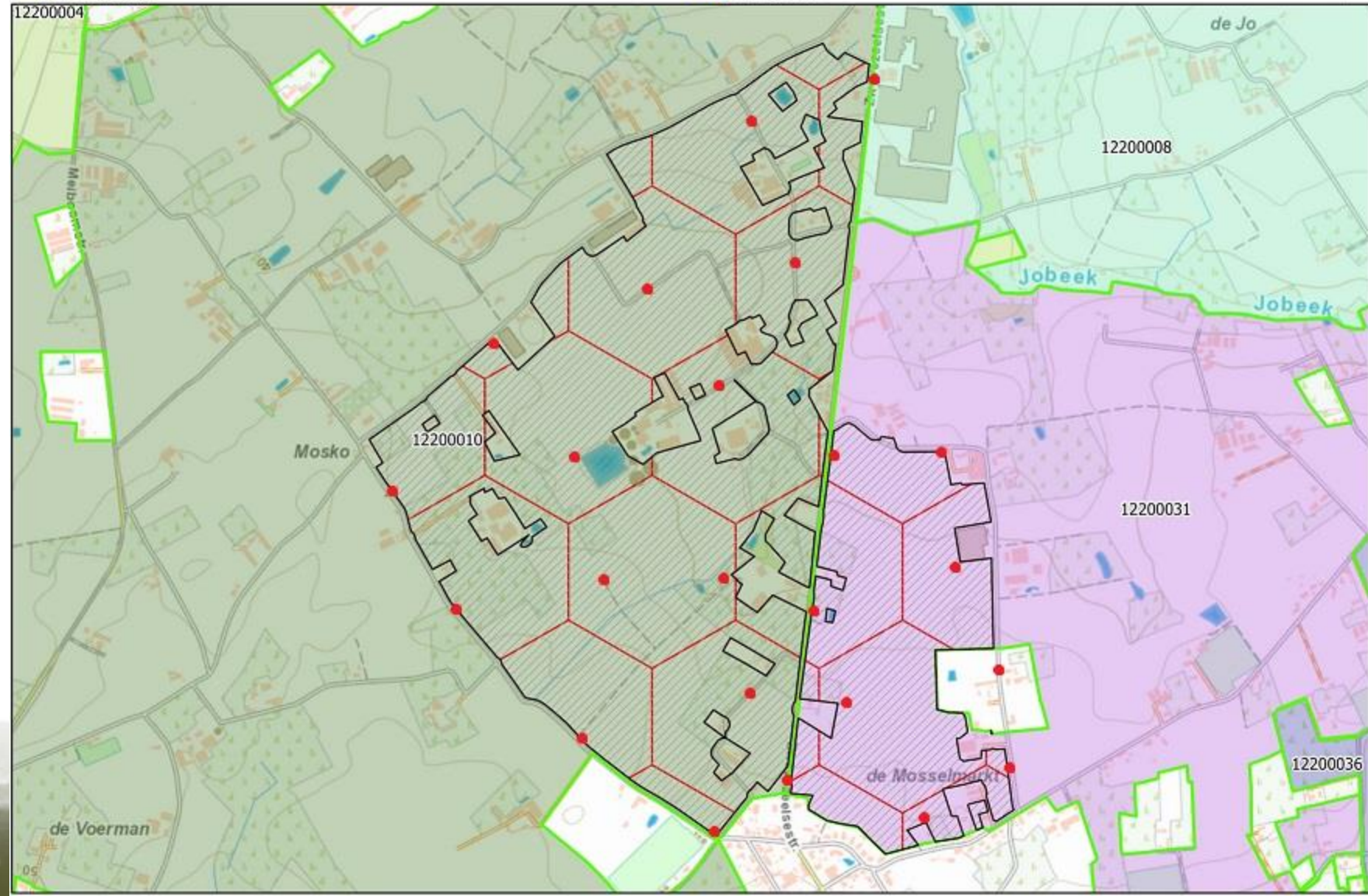

2. Protocol voorjaarstelling patrijs 2021

Telplot 5078

Opp: 146,17 ha
Zeshoeken 200 m straal
Grenzen jachtveld

Scale: 1:11 000

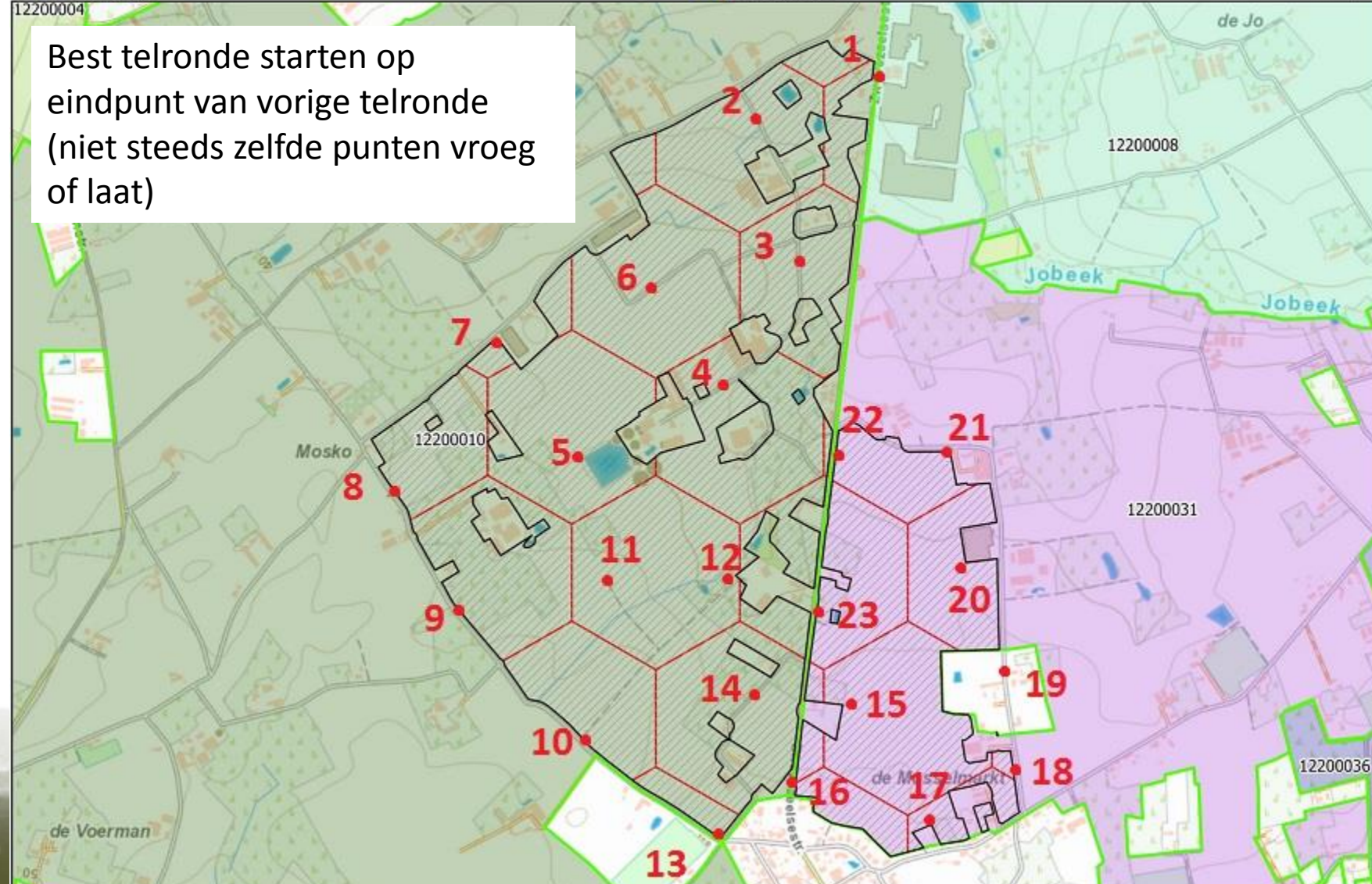
2. Protocol voorjaarstelling patrijs 2021

Telplot 5078

Opp: 146,17 ha
Zeshoeken 200 m straal
Grenzen jachtveld

Scale: 1:11 000

Best telronde starten op
eindpunt van vorige telronde
(niet steeds zelfde punten vroeg
of laat)

2. Protocol voorjaarstelling patrijs 2021

Materiaal voorzien

- Afgedrukte kaart in tweevoud
- Geluidsrecorder met roep patrijs
- Verrekijker
- Potlood/bic

2. Protocol voorjaarsstelling patrijs 2021

Punttelling met geluidnabootsing

- Speel de roep af gedurende 15 seconden in één richting
- Draai 90° en speel opnieuw de roep af voor – seconden
- Doe dit in de 4 richtingen
- Antwoord patrijs → stop geluidsopname
- Na afspelen in 4 richtingen stop je ongeveer 1 à 2 minuten en speur je het terrein af in alle richtingen (verrekijker)
- Herhalen geluid afspelen op zelfde punt in regel afgeraden (verstoring)

Tellingen individueel of met 2

2. Protocol voorjaarstelling patrijs 2021

Waarnemingen noteren

- Gegevens telling zie formulier
- Alle waarnemingen per telronde op één kaart
- Alle patrijzen die je ziet en/of hoort

Invulformulier gegevens voorjaarstelling patrijs

Nummer telplot *(zie kaart):*

Naam en voornaam teller 1:

Naam en voornaam teller 2 *(indien aanwezig):*

Datum:

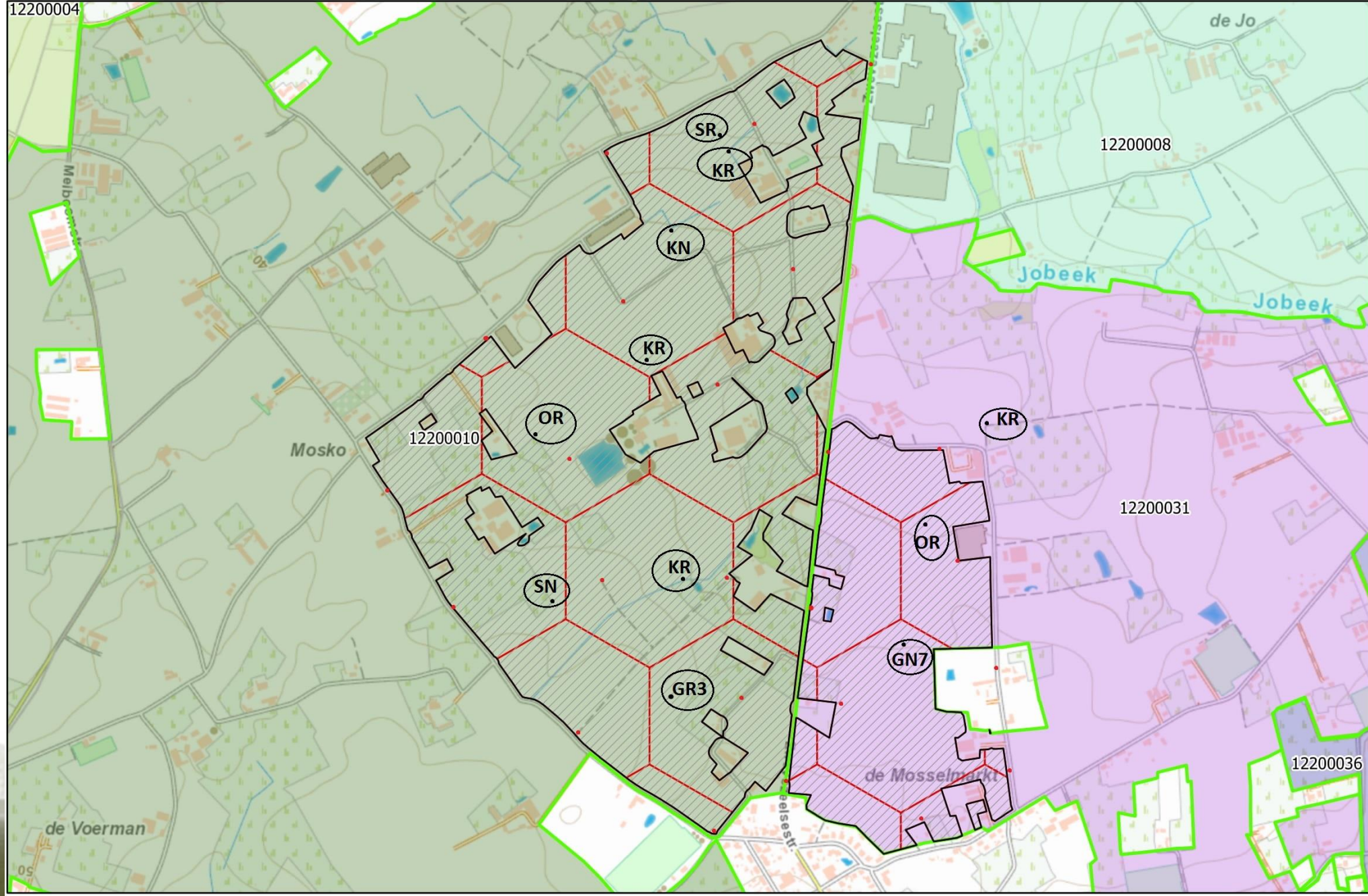
Startuur:

Einduur:

Weersomstandigheden *(indien deze wijzigen tijdens telronde, gelieve deze aan te duiden die het best aansluiten bij de algemene omstandigheden)*

- **Wind:** kalm (0-1 Bft)/ zwak (2-3 Bft)/matig (4-5 Bft)/ krachtig (> 5 Bft)
- **Neerslag:** geen /motregen / regen
- **Temperatuur** (in °C):
- **Opmerkingen** (vb. mist, sneeuw, ...):

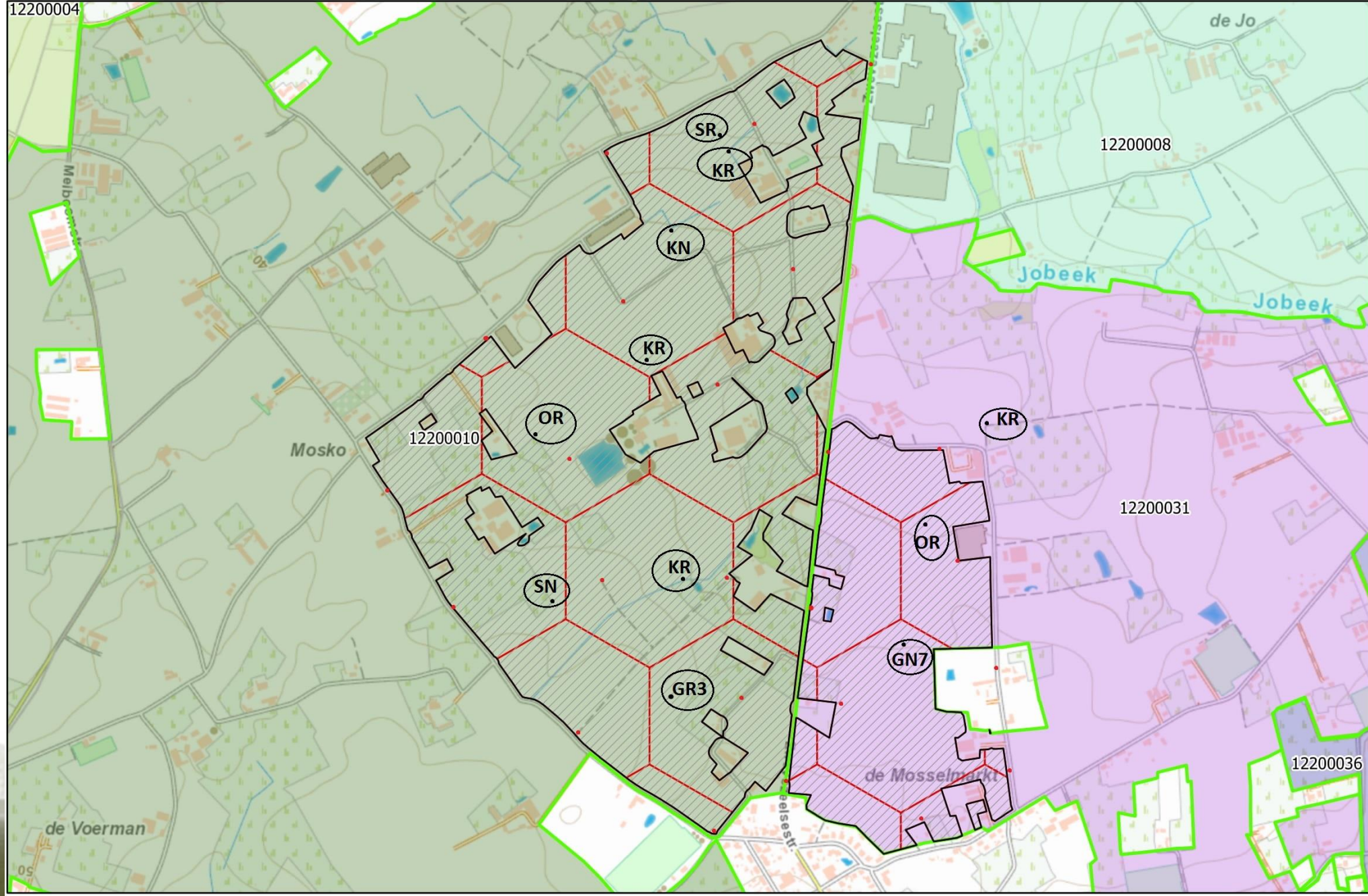

2. Protocol voorjaarstelling patrijs 2021

Waarnemingen noteren

- 7 Codes
 - **KN** = zichtwaarneming van een **Koppel** zonder roepactiviteit (**Niet roepend**)
 - **KR** = zichtwaarneming van een **Koppel** met roepactiviteit (**Roepend**)
 - **SN** = zichtwaarneming van een **Solitaire** patrijs zonder roepactiviteit (**Niet roepend**)
 - **SR** = zichtwaarneming van een **Solitaire** patrijs met roepactiviteit (**Roepend**)
 - **GN** = zichtwaarneming van een **Groep** patrijzen (> 2 patrijzen) zonder roepactiviteit (**Niet roepend**) met vermelding aantal (GN3 = groep van 3 zonder roepactiviteit)
 - **GR** = zichtwaarneming van een **Groep** patrijzen (> 2 patrijzen) met roepactiviteit (**Roepend**) met vermelding aantal (GR3 = groep van 3 waarvan minstens één patrijs riep)
 - **OR** = geen zichtwaarneming (**Onbekend**), enkel waarneming van een roepactiviteit (**Roepend**)

2. Protocol voorjaargestelling patrijs 2021

Waarnemingen noteren

- Waarneming aanduiden op kaart met een punt en passende code.
- Locatie en lettercode samen omcirkelen (duidelijkheid welke code bij welk punt hoort)
- Interpretatie situatie door jager vb. K + S of G3
 - Op basis van observatie gedrag en situatie
- Vermoeden van dubbeltelling: niet noteren op kaart

2. Protocol voorjaargestelling patrijs 2021

Resultaat van de telling

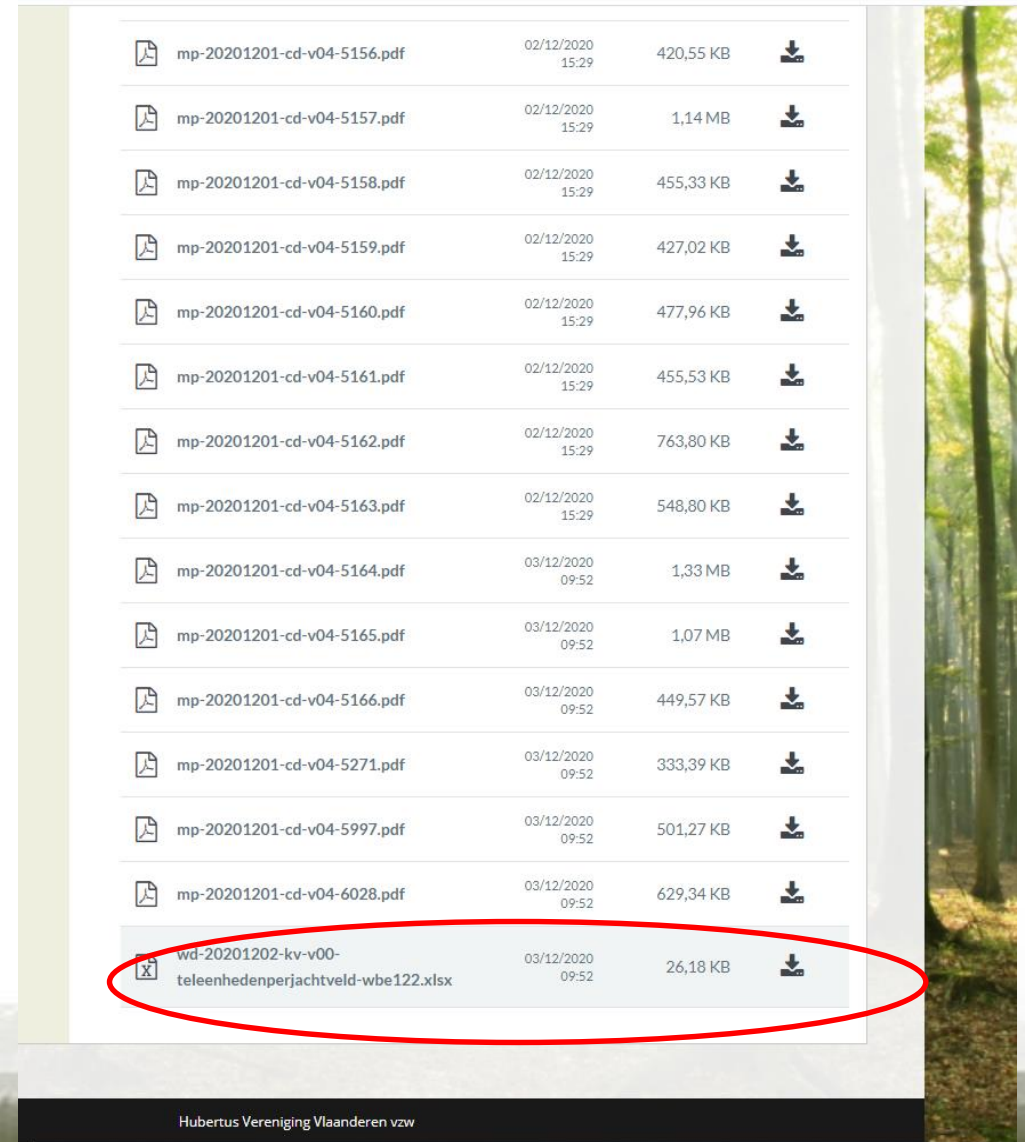
- Eén kaart per teleenheid per telronde met gegevens telformulier op achterzijde
- 4 telrondes → 4 kaarten per teleenheid in totaal (met gegevens telformulier op achterzijde)
- Alle kaartmateriaal en telformulieren doorgeven aan WBE → worden door WBE bezorgd aan ANB voor 1 mei 2021.
- Ook digitaliseren data

Interpretatie tellingen

- Door INBO
- Op basis van interpretatieregels
 - Nog in opmaak
 - Wordt nog teruggekoppeld in werkgroep INBO/ANB/Jachtsector
- Ook interpretatie controletellingen en eventuele verschillen (weer, ...)

3. Materiaal detail

- Afgedrukte kaart in tweevoud
 - 1 exemplaar met aanduiding punten en traject (= navigatiehulp)
 - 1 exemplaar met aanduiding punten zonder nummering of traject (voor tellingen op te noteren)
 - Invulformulier afdrukken op achterkant kaart of gegevens op achterkant schrijven
- Kaartmateriaal voor 15 januari op intranet HVV
 - Filemanager → map WBE
 - Kaarten verschillende teleenheden
 - Excel: overzicht teleenheden per jachtrevier
 - Invulformulier

 mp-20201201-cd-v04-5156.pdf	02/12/2020 15:29	420,55 KB	
 mp-20201201-cd-v04-5157.pdf	02/12/2020 15:29	1,14 MB	
 mp-20201201-cd-v04-5158.pdf	02/12/2020 15:29	455,33 KB	
 mp-20201201-cd-v04-5159.pdf	02/12/2020 15:29	427,02 KB	
 mp-20201201-cd-v04-5160.pdf	02/12/2020 15:29	477,96 KB	
 mp-20201201-cd-v04-5161.pdf	02/12/2020 15:29	455,53 KB	
 mp-20201201-cd-v04-5162.pdf	02/12/2020 15:29	763,80 KB	
 mp-20201201-cd-v04-5163.pdf	02/12/2020 15:29	548,80 KB	
 mp-20201201-cd-v04-5164.pdf	03/12/2020 09:52	1,33 MB	
 mp-20201201-cd-v04-5165.pdf	03/12/2020 09:52	1,07 MB	
 mp-20201201-cd-v04-5166.pdf	03/12/2020 09:52	449,57 KB	
 mp-20201201-cd-v04-5271.pdf	03/12/2020 09:52	333,39 KB	
 mp-20201201-cd-v04-5997.pdf	03/12/2020 09:52	501,27 KB	
 mp-20201201-cd-v04-6028.pdf	03/12/2020 09:52	629,34 KB	
 wd-20201202-kv-v00-teleenhedenperjachtveld-wbe122.xlsx	03/12/2020 09:52	26,18 KB	

3. Materiaal detail

- Geluidsrecorder met roep patrijs
 - Vb. Lenco BT-130 GY
 - Vb. MiFA F6
 - Vb. kraaienlokker type Ecotec
 - Vb. MP3/smartphone + boxen (+/-)
 - Geluidsterkte moet reiken tot 200 m
- Roep zie intranet of [link google drive](#) of via www.natuurenbos.be/patrijs
 - File manager → Algemeen → Specifiek voor leden → Vlaams patrijzenproject → informatie monitoring

3. Materiaal detail

3. Materiaal detail

- Toestel met SD-kaart
 - Roep downloaden op computer
 - Opslaan op gekende locatie
 - SD-kaart in computer steken
 - Bestand kopiëren naar SD kaart

- Smartphone
 - Roep downloaden op smartphone en opslaan op gewenste locatie
 - Best link op bureaublad

4. Aan de slag

WBE's melden aan HVV voor **01/01/2021** of ze gaan meedoen met telling volgens protocol

- kenniscentrum@hvv.be
- KC-HVV levert kaartmateriaal voor aanduiden telpunten en tellingen
 - Digitaal via intranet HVV (map WBE)
 - Voor 15 januari

WBE's melden aan ANB voor **31/01/2021** of ze willen jagen op patrijs

- patrijs@vlaanderen.be

Tip: optimale telperiode aangeven in de WBE en stimuleren jachtrechthouders/ enkele telmomenten vastleggen (?)

WBE's verzamelen telformulieren en kaartmateriaal

- Jagers aanleveren aan WBE (interne deadline WBE)
- WBE's aanleveren aan ANB voor **01/05/2021**
- Alle telformulieren en kaartmateriaal
- Digitaliseren (hoe?)